

SUOMEN KANSALLISOOPPERA JA -BALETTI SR

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2018

TILINPÄÄTÖS 31.12.2018

**TOIMINTAKERTOMUKSEN 2018
JA TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2018 SISÄLTÖ**

Hallituksen toimintakertomus	1
Tilinpäätös	
Tuloslaskelma	10
Tase	11
Rahoituslaskelma	13
Tilinpäätöksen liitetiedot	14
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus	25
Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä	25
Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista	26
Hallintoneuvosto	27
Hallitus	28
Tilintarkastajat	28
Johtajat	28

Suomen kansallisooppera ja -baletti sr:n hallituksen toimintakertomus 2018

Toiminta vuonna 2018

Suomen kansallisooppera ja -baletti sr:n tarkoituksena on ylläpitää maassamme valtakunnallista ooppera- ja balettiteatteria, Kansallisoopperaa ja -balettia. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö harjoittaa ooppera-, baletti- ja konserttitoimintaa ja tätä palvelevaa julkaisu-, viestintä-, ja muuta oheistoimintaa kuten oopperamyymälä-, tilavuokraus- ja näytösravintolatoimintaa sekä ylläpitää Suomen kansallisoopperan ja -baletin balettioppilaitosta.

Säätiön toimintavuoden 2018 keskeisiä tavoitteita olivat oman rahoitusosuuden kasvattaminen ja toiminnan kustannustehokkuuden parantaminen. Näihin tavoitteisiin pyrittiin mm. tarjoamalla monipuolinen ja houkutteleva ohjelmistokokonaisuus, kehittämällä yritys yhteistyöhön ja lahjoittajasuhteisiin keskittyvän varainhankintatiimin toimintaa sekä ottamalla yksinomaisten lipunmyyntikanavana käyttöön uusi asiakastieto- ja lipunmyyntijärjestelmä.

Hallitus vahvisti toimintavuonna päivitetyn, vuoteen 2025 tähtäävän strategian. Strategia määrittelee Kansallisoopperan ja -baletin visioksi olla elämysten edelläkävijä ja missioksi vastata kansainvälisesti korkealaatuisen ooppera- ja balettitaiteen luomisesta, esittämisestä ja kehittämisestä. Strategisten tavoitteiden toteutumisen mittareita kehitettiin toimintavuonna.

Säätiön omarahoitussuus oli 21,6 % (19,4 % vuonna 2017). Omarahoitusosuutta kasvattivat sekä edellisvuotta korkeampi maksullisten esitysten täyttöaste että lipun toteutuneen keskihinnan nousu. Omarahoitus kattoi 27 % (24 %) toiminnan kuluista (Liitetieto 4).

Gita Kadambi aloitti pääjohtajan tehtävässä vuoden 2018 alussa ja Madeleine Onne Kansallisbaletin taiteellisen johtajan tehtävässä 1.8.2018.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia tietosuojakäytäntöjä on sovellettu 25.5.2018 lähtien.

ESITYSTOIMINTA

Kansallisooppera ja -baletti tuotti vuonna 2018 päänäyttämölle 5 ooppera ja 4 balettiens-ilttaa. Ensi-iltojen lisäksi päänäyttämöllä nähtiin 11 muuta omaa ooppera- ja balettiproduktiota (13 produktiota vuonna 2017). Maksullisia esityksiä oli päänäyttämöllä 168 (167), Alminsalissa 50 (43) ja Oopperatalon ulkopuolella 27 (23).

Kaikki esityspaikat mukaan luettuina maksullisten esitysten määrä oli 293 (283). Maksullisia esityksiä seurasi yhteensä 230 964 (228 630) katsojaa, jotka täyttivät nämä esitykset 92-prosenttisesti (88 %). Päänäyttämön esitysten täyttöaste oli 92 % (88 %). Maksuttomia esityksiä, kuten yleisökenraaleja, avoimia pääharjoituksia ja muita ilmaistapahtumia oli kaikkiaan 361, ja niihin osallistui yhteensä 43 223 katsojaa. (304 esitystä ja 46 130 katsojaa). Maksullisten ja maksuttomien esitysten kokonaismäärä oli näin ollen 654 (587).

Lisäksi Kansallisooppera ja -baletin toimintaan kuuluu monipuolinen yleisötyö, joka tavoittaa kaiken ikäisiä ihmisiä ympäri Suomen. Yleisötyö käsittää osallistavaa taiteellista toimintaa, erityisryhmille suunnattuja baletti- ja oopperaesityksiä, tapahtumia sekä täydennyskoulutusta jo ammatissa toimiville. Vuonna 2018 yleisötyön projekteihin, tilaisuuksiin ja tapahtumiin osallistui yhteensä noin 4 372 henkilöä. Lisäksi erilaisiin muihin tapahtumiin osallistui 12 736 henkilöä.

Kansallisoopperan ja -baletin järjestämiin esityksiin ja muihin tilaisuuksiin osallistui vuonna 2018 yhteensä 291 295 kävijää (297 380).

Oopperan ja Baletin esitykset ovat laajasti saatavissa verkossa. Nämä toteutettiin yhteistyössä Ylen ja Helsingin Sanomien kanssa, ja kaikki live-lähetykset ja tallenteet esitettiin myös oman verkkopalvelun

Stage24-osiossa. Ylen kanssa vuosina 2018–2021 voimassa olevan, tuotantojen radiointeja ja televisiointeja koskevan yhteistyösopimuksen puitteissa toteutettiin myös radiointeja ja televisiointeja, joilla tavoitettiin kuulijoita ja katsojia niin Suomessa kuin ulkomailla. Suoratoistojen, radiointien, televisiointien sekä levytysten avulla tavoitettiin kaiken kaikkiaan 1 203 529 henkilöä.

VIERAILUT JA MUUT YLEISÖKONTAKTIT

Vuoden 2018 aikana esiinnyttiin aiempien vuosien tapaan runsaasti myös Oopperatalon ulkopuolella. Maksullisia ja maksuttomia esityksiä sekä muuta toimintaa oli kotimaassa kaikkiaan 26 (23) paikkakunnalla, ja 91 (79) vierailuesitystä seurasi yhteensä 20 288 (23 729) katsojaa. Vierailuesitysten luvut sisältävät Sebastian Fagerlundin *Höstsonaten-Syyssonaatti* -oopperan konserttiesityksen Tukholman Baltic Sea -festivaalilla elokuussa.

YHTEISTYÖ PÄÄKAUPUNKISEUDUN KUNTIEN KANSSA

Säätiön rahoituksesta katettiin vuonna 2018 noin 7 % Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien kanssa vuosiksi 2018–2022 solmitulla yhteistyösopimuksella. Sopimuskaudella näiden kaupunkien maksaman avustuksen taso määräytyy edellisen sopimuskauden tapaan valtionavustuksen mukaisesti.

Monipuolinen yhteistyö yhteistyökaupunkien kanssa jatkui vuonna 2018. Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla järjestettiin useita tapahtumia, ja lisäksi pääkaupunkiseudun kuntien lasten, nuorten, vanhusten ja muiden erityisryhmien, kuten hoiva-alan ammattilaisten, kanssa toteutettiin monia yleisöyöhankeita.

Tulos ja tase

Säätiön tilikauden 2018 tulos oli 1,1 milj. euroa ylijäämäinen (0,01 milj. euroa alijäämäinen vuonna 2017). Muutos edellisvuodesta johtui ennen kaikkea lipputulojen kasvusta.

Varsinaisen toiminnan tuotot kasvoivat 16 % 15,3 milj. euroon (13,2 milj. euroa). Lipputulojen osuus toiminnan kokonaistuotoista oli 12,3 milj. euroa (9,5 milj. euroa). Päänäyttämön esitysten määrä samoin kuin ensi-iltojen määrä säilyivät edellisvuoden tasolla, mutta täyttöaste nousi, minkä seurauksena myös lipun toteutunut keskihinta kasvoi, vaikka varsinaisia hinnankorotuksia ei tehty. Päänäyttämön ja Alminsalin maksullisten esitysten arvonlisäveroton keskihinta oli 56 euroa/lippu (47 euroa). Muut varsinaisen toiminnan tuotot laskivat 3,0 milj. euroon (3,7 milj. euroa). Tuottoihin sisältyy muun muassa yritys yhteistyön tuottoja ja projektikohtaisia avustuksia, kiinteistön huollon korvauksia, ravintola- ja vuokratuottoja, lukukausimaksuja sekä teosyhteistuotantojen ja taltiointien tuottoja. Laskun syynä olivat pääasiassa edellisvuotta pienemmät tuotot teosyhteistuotannoista ja teosten myynneistä.

Varsinaisen toiminnan kulut olivat 58,7 milj. euroa (57,8 milj. euroa). Kulujen kasvuun vaikutti erityisesti tuotantokulujen kasvu 4,5 milj. euroon (3,5 milj. euroa), mikä johtui pääasiassa edellisvuotta korkeammista musiikin esitysoikeuskuluista. Henkilöstökulut laskivat 0,6 milj. euroa 45,8 milj. euroon (46,4 milj. euroa) palkkakulujen hienoisesta kasvusta huolimatta. Laskun syynä oli eläke- ja muiden henkilösivukulujen lasku, joka perustui sekä taiteilijoiden lisäeläkekulujen pienenemiseen että lakisääteisten sosiaalikulujen suhteelliseen laskuun.

Viestinnän kulut kasvoivat hieman 1,8 milj. euroon (1,7 milj. euroa). Hallinnon kulut säilyivät edellisvuoden tasolla 2,2 milj. eurossa. Kiinteistö- ja kalustokulut nousivat 15,3 milj. euroon (14,9 milj. euroa) johtuen kasvaneista korjauskuluista. Toiminta-avustuksen lisäksi valtiolta saatu 12,2 milj. euron (12,2 milj. euroa) vuokra-avustus on tuloslaskelmassa kohdistettu vuokramenojen oikaisuksi. Kiinteistön ylläpidosta ja huollosta on tehty kiinteistöhoitosopimus valtion omistaman Senaatti-kiinteistöjen kanssa.

Säätiön kokonaistulokseen sisältyy Kansallisoopperan ja -baletin rahoitettavaksi jäänyt osuus Balettioppilaitoksessa annetusta opetuksesta. Vuonna 2018 Säätiön osuus sen järjestämän balettiopetuksen kustannuksista oli 0,2 milj. euroa (0,3 milj. euroa 2017; tarkempi selvitys

Balettioppilaitoksen vaikutuksesta Säätiön tulokseen on annettu tilinpäätöksen liitetiedossa nro 18).

Käyttöomaisuuden poistot olivat 1,3 milj. euroa (1,3 milj. euroa). Investoinnit pysyviin vastaaviin olivat 1,5 milj. euroa (1,8 milj. euroa) ja kohdistuivat mm. valaistuskaluston 3-vuotiseen päivitykseen. Kansallisooppera ja -baletti noudattaa hankintatoimessaan julkisen hankintalain säännöksiä.

Toiminnan yleisavustus veikkausvoittovaroista oli 38,0 milj. euroa (37,9 milj. euroa). Avustuksen noin 0,1 milj. euron kasvu johtui vuokra-avustuksen leikkauksen vuoksi saadusta lisäavustuksesta. Pääkaupunkiseudun kuntien uuden rahoitussopimuksen mukaiset avustukset säilyivät edellisen yhteistyösopimuskauden tasolla 5,4 milj. eurossa. Balettioppilaitoksen perus- ja ammatillisen opetuksen valtionosuus laski 0,8 milj. euroon edellisvuoden 0,9 milj. eurosta.

TYTÄRYRITYKSEN JÄTTÄMINEN YHDISTELEMÄTTÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN

Suomen kansallisooppera ja -baletti sr sekä Oopperan ja baletin tukisäätiö sr muodostavat 31.12.2018 tilinpäätöksessä säätiölain mukaisen konsernin. Säätiön hallitus on päättänyt, että Oopperan ja baletin tukisäätiö sr:n tilinpäätös jätetään yhdistelemättä Suomen kansallisooppera ja -baletti sr:n tilinpäätökseen 31.12.2018, koska yhdisteleminen on tarpeetonta oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi säätiön toiminnasta ja taloudellisesta asemasta. Tukisäätiön avainluvut on ilmoitettu liitetiedossa nro 20.

Rahoitusasema

Kansallisoopperan ja -baletin rahoitusasema säilyi edellisten vuosien tapaan vahvana koko vuoden. Vuoden 2018 lopussa säätiön taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan markkina-arvoon arvostetut rahoitusvarat olivat 22,6 milj. euroa (19,1 milj. euroa 31.12.2017).

Säätiön rahoitusomaisuuden markkina-arvo 31.12.2018 oli 23,3 milj. euroa (20,7 milj. euroa). Säätiön sijoitussalkku on kilpailutuksen kautta valitun varainhoitoyhtiön hoidettavana. Vuodesta 2010 alkaen voimassa ollut omaisuudenhoitosopimus päättyi kilpailutuksen seurauksena 31.12.2018 ja siirtyi toisen varainhoitajan hoidettavaksi. Sijoitustoiminnan tavoitteet ja rajat on määritelty säätiön hallituksen määrittämässä sijoitusstrategiassa. Sijoitustoiminnan tavoitteena on turvata ja kasvattaa sijoitussalkun arvoa ja antaa keskipitkällä aikavälillä kohtuullinen tuotto alhaisella riskitasolla.

Varsinaisen toiminnan omarahoitus rahoituslaskelmassa oli 16,3 milj. euroa (13,0 milj. euroa). Näistä yhteistyösopimusten perusteella saatujen yritys yhteistyötulojen ja projektikohtaisten avustusten osuus oli 0,7 milj. euroa (0,8 milj. euroa). Sijoitustuottoja kertyi rahoituslaskelman mukaan 0,3 milj. euroa (0,4 milj. euroa). Korkotuottoja rasitti edelleen alhaisena säilynyt korkotasoa. Varainhoidossa olevan sijoitussalkun realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot olivat yhteensä 0,3 milj. euroa (0,4 milj. euroa). Vuokratulujen kattamiseen saatiin valtion vuokra-avustusta 12,2 milj. euroa (12,2 milj. euroa).

Rahavirta avustuksista säilyi edellisvuoden tasolla 44 milj. eurossa (ei sisällä vuokra-avustusta). Toiminta-avustukset perustuivat opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa vuosiksi 2015–2019 solmittuun aiesopimukseen sekä vuosiksi 2018–2022 Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien kanssa solmittuun yhteistyösopimukseen.

Säätiön rahoituksesta 60 % katettiin valtion ja pääkaupunkiseudun kuntien toiminta-avustuksilla, 1 % balettioppilaitoksen valtionosuudella, 17 % valtion vuokra-avustuksella ja 22 % omatoimisella rahoituksella.

Oma pääoma vuoden 2018 lopussa oli 14,7 milj. euroa (13,6 milj. euroa). Vapaata omaa pääomaa oli 14,5 milj. euroa (13,4 milj. euroa). Vuoden aikana ei tarvittu lainarahoitusta.

Henkilöstö

Vuoden 2018 lopussa säätiön palveluksessa työskenteli yhteensä 567 kuukausipalkkaista työntekijää (564 vuoden 2017 lopussa), ja keskimäärin työntekijöitä oli vuoden aikana 553 (550). Kuukausipalkkaisina työskenteli ihmisiä 33 eri maasta. Keskimäärin taiteellisissa tehtävissä työskenteli vuoden aikana 253, teknisillä osastoilla 195, hallinnollisissa tehtävissä 50, muissa taiteellisissa ja tuotannollisissa tehtävissä 46 sekä balettioppilaitoksessa 9 henkilöä. Vuoden 2018 luvuissa ovat mukana Kansallisbaletin nuorisoryhmän 13 tanssijaa ja yleisötyön harjoittelija.

Vuoden lopussa voimassa olleista työsuhteista 492 (486) oli vakituisia ja 61 (60) määräaikaisia ja 14 harjoittelijaa. Vuoden 2018 aikana alkoi 16 (25) kuukausipalkkaista toistaiseksi voimassaolevaa ja 82 (92) määräaikaista työsuhdetta. Vuoden aikana päättyi 21 (18) kuukausipalkkaista toistaiseksi voimassaolevaa ja 80 (87) määräaikaista työsuhdetta. Lisäksi vuoden aikana Kansallisoopperan ja -baletin työskentelyyn osallistui kaiken kaikkiaan 887 (944) tunti- ja suoritepalkkaista työntekijää, joista noin 79,3% vierailijoina taiteellisissa tehtävissä.

Kansallisooppera ja -baletti vapautti 26.3.2018 Kansallisbaletin johtaja Kenneth Greven esimiestehtävistään. Päätös liittyi tanssijoiden esiin nostamaan Greven epäasialliseen käytökseen. Hän jatkoi kuitenkin taiteellisena johtajana kautensa loppuun 31.7.2018.

TYÖEHTOSOPIMUKSET

Kansallisoopperan ja -baletin henkilöstöryhmien palkka- ja työehtoja määrittää 12 eri työehtosopimusta. Näytäntötekniikan (Erto), päivätekniikan (Teatteri- ja Mediatyöntekijät), teknisten esimiesten (PAM) ja taiteellisten ryhmien ja toimiston työehtosopimukset (Muusikkojen liitto) uudistettiin yleisen työmarkkinalinjan mukaisesti sopimuskaudeksi 1.12.2018–31.1.2020 ja kuoron työehtosopimus sopimuskaudeksi 1.12.2018–31.1.2019. Oopperalaulajia koskevaa uutta työehtosopimusta valmisteleva työryhmä työskenteli vuonna 2018 ja neuvottelut uudesta työehtosopimuksesta vietiin päätökseen maaliskuussa 2019.

Kansallisoopperan ja -baletin työnantajaliitto on Palvelualojen Työnantajat PALTA ry, joka on Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) jäsenliitto. Pääjohtaja Gita Kadambi on ollut toimintavuoden aikana PALTA ry:n vaalivaliokunnan jäsen. Päälakimies Anita Prusila oli PALTA ry:n työmarkkinavaliokunnan jäsen.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Kansallisoopperan ja -baletin työntekijöille on järjestetty lakisääteinen TyEL-eläketurva.

Lähinnä vakinaisia laulajia ja tanssijoita koskee ryhmäeläkevakuutuksella järjestetty kollektiivinen lisäeläketurvajärjestelmä, johon liittyvät ammattikohtaiset alemmat eläkeiät. Tanssijoilla ja laulajilla on lisäksi uudelleen koulutusjärjestelmä, jonka puitteissa he voivat halutessaan saada lisäeläkkeen sijaan korvausta uuteen ammattiin kouluttautumista varten.

Vuoden 2018 aikana lisäeläkevakuutuksen piirissä oli yhteensä 168 työntekijää, joista 64 tanssijaa, 56 laulajaa ja 48 muuta henkilöä, sekä lisäksi 260 jo eläkkeelle siirtynyttä työntekijää.

Vuosittaiset eläkevastuut ja -kulut on tilinpäätöksessä kirjattu eläkevakuutusyhtiön laskelman mukaisesti täyteen määräänsä tuloslaskelman eläkekuluihin. Lisäeläkekulut vaihtelevat vuosittain johtuen lisäeläkejärjestelmän osatekijöiden kuten palkkakehityksen, työeläkeindeksin ja eläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan tuottojen muutoksista.

Yritysyhteistyö, lahjoitukset, avustukset ja arvosoinlainat

Yritysyhteistyön sekä lahjoittajasuhteiden luomiseen ja pitkäjänteiseen kehittämiseen keskittyvän varainhankintatiimin työ jatkui ja monipuolistui vuonna 2018.

Pääyhteistyökumppaneina jatkoivat Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma ja Helsingin Sanomat. Vuoden aikana solmittiin pääyhteistyökumppanuus Stockmannin kanssa ja kumppanuus Evli Pankin kanssa.

Jane ja Aatos Erkon säätiö myönsi 900 000 euron jatkoavustuksen Kansallisbaletin nuorisoryhmän toiminnan jatkamiseen vuosille 2019–2022. Nuorisoryhmä on aloittanut toimintansa vuonna 2013 Jane ja Aatos Erkon säätiön rahoituksen turvin. Vuonna 2018 ryhmässä työskenteli 12 iältään 17–23-vuotiasta tanssijaa. Lisäksi Jane ja Aatos Erkon säätiö myönsi 1 070 000 euron avustuksen immerssiivisen oopperan Opera Beyond -projektiin vuosiksi 2019–2022.

Kansallisooppera ja -baletti tuottaa toimintavuonna historiansa ensimmäisen ruotsinkielisen koululaisoopperan, *Djurens planetin*, jonka ensi-ilta on maaliskuussa 2019. Sen toteuttamista ovat tukeneet seuraavat säätiöt: Föreningen Konstsamfundet, Svenska kulturfonden, Svenska kulturfonden i Björneborg, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Svenska folkskolans vänner ja Stiftelsen Tre Smeder.

Vuoden aikana käynnistettiin ensimmäinen julkinen varainhankintakampanja teemalla *Tue tulevaisuuden toivoja*. Kampanja käynnistyi näkyvästi Esa-Pekka Salosen 60-vuotisjuhlakonsertin yhteydessä. Suomen kansallisooppera ja -baletti sr sekä Oopperan ja baletin tukisäätiö sr olivat molemmat saaneet rahankeräysluvat jo aiemmin.

Emil Aaltosen säätiön ja viinialan yrittäjä Juha Berglundin arvosoitimien lainaus Kansallisoopperan orkesterin käyttöön jatkui toimintavuonna. Lisäksi uudenlainen yhteistyö Mandatum Lifen kanssa mahdollisti Giovanni Grancino -arvosellon hankkimisen Kansallisoopperan orkesterin käyttöön.

Vuonna 2017 käynnistynyt Kulttuurirahaston ja Svenska kulturfondenin valtakunnallinen Taidetestaajat-hanke jatkui. Hankkeessa viedään kolmen vuoden aikana kaikki yläasteen 8.-luokkalaiset eri taidelaitoksiin kokemaan ja arvioimaan taidetta. Vuonna 2018 Taidetestaajat toi Kansallisoopperaan ja -balettiin 14 100 nuorta vierailijaa ja vuosina 2017–2020 heitä tulee olemaan yhteensä 40 475.

OOPPERAN JA BALETTIN TUKISÄÄTIÖ SR

Oopperan ja baletin tukisäätiö sr:n tarkoituksena on tukea pyrkimyksiä, jotka edistävät ja kehittävät suomalaista ooppera- ja balettitaidetta sekä lisäävät Oopperatalon edustavuutta ja viihtyisyyttä. Säätiö jakaa rahastoistaan apurahoja ja stipendejä niin taiteellisissa kuin ooppera- ja balettitaidetta tukevissa tehtävissä toimiville henkilöille. Säätiö voi tukea näitä taiteenaloja myös lahjoituksina Kansallisoopperalle ja -baletille.

Tukisäätiön yhteyteen perustettiin keväällä 2018 Esa-Pekka Salosen lahjoituksella hänen nimeään kantava musiikki- ja teknologiarahasto. Rahaston tarkoituksena on tukea uutta ooppera- ja balettitaidetta muun muassa avustuksina sävellys- ja multimEDIATEOSTEN tilauksia varten.

Oopperan ja baletin tukisäätiö myönsi toimintavuonna apurahoja ooppera- ja balettitaidetta edustaville luoville ja esittäville taiteilijoille sekä sitä tukevissa tehtävissä toimiville henkilöille ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Tukisäätiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut emosäätiön hallituksen puheenjohtaja, LT Leena Niemistö ja asiamiehen tehtävää on hoitanut talouspääällikkö Ulla Paavola.

Toiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Säätiön hallitus käsitteli loppuvuonna 2018 taloussäännön mukaisen vuotuisen riskikartoituksen, jossa arvioitiin strategisten tavoitteiden saavuttamisen riskejä sekä niiden mahdollisia vaikutuksia ja todennäköisyyksiä ja määriteltiin riskienhallintatoimenpiteet vastuuhenkilöineen. Resurssien puute, niin ajan kuin rahoituksen, todettiin riskiksi, joka voi vaarantaa jokaisen strategisen tavoitteen saavuttamisen. Kartoituksessa on merkittäviksi riskeiksi todettu mm. epäonnistuminen produktiovalinnoissa, riittävän korkeatasoisten tekijöiden saamisessa tuotannoille ja digitaalisuuden hyödyntämisessä toiminnan eri alueilla.

Kansallisoopperan ja -baletin toiminnan rahoitus on pitkällä aikavälillä riippuvainen julkisen talouden kehityksestä. Valtion ja kuntien kasvavat rahoituspaineeet sekä veikkausvoittovarojen kehitys ja uudet tuensaajat heijastuvat rahoitukseen. Keväällä 2013 opetus- ja kulttuuriministeriö päätti leikata valtion toiminta-avustusta 1 %:lla. Joulukuussa 2014 allekirjoitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa uusi aiesopimus Kansallisoopperan ja -baletin toiminnan turvaamiseksi vuosina 2015–2019. Sen mukaan rahoitus säilyy vuoden 2014 tasolla edellyttäen, että eduskunta osoittaa vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriön käyttöön tarvittavat määrärahat.

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungeilta saatavan avustuksen taso määräytyy vuodet 2018–2022 kattavalla yhteistyösopimuskaudella valtionavustuksen mukaisesti ja oli vuonna 2018 noin 7 % säätiön rahoituksesta.

Rahoituspäätösten lyhyt aikajänne luo epävarmuutta ja vaikeuttaa pitkäjänteistä toimintaa. Ohjelmiston suunnittelun aikajänne on tuotantorakenteen ja haluttujen vierailevien taiteellisten resurssien varmistamisen vuoksi pitkä. Sopimukset ja tuotantosuunnitelmat on tehtävä 3–5 vuotta ennen esitysajankohtaa.

Lisäksi yksi riski voi olla mahdollinen epäonnistuminen yksityisen rahoituksen hankkimisessa. Yleinen käsitys voi olla, että Kansallisoopperan ja -baletin omasta toiminnastaan saamat tuotot ja julkinen tuki ovat riittäviä, eikä yksityistä rahoitusta tarvita. Myös kilpailevat rahoituskohteet ja taiteelle annetun tuen hyvin rajoitettu verovähennysoikeus Suomessa vaikeuttavat yksityisen rahoituksen hankkimista. Yksityinen rahoitus mahdollistaa erillisten toimintaa rikastuttavien projektien toteuttamisen.

Hallinto ja toimintaperiaatteet

Säätiön toiminnan lähtökohtana on hyvä hallintotapa ja avoin, läpinäkyvä ja tehokas hallinto. Säätiön hallintoa ohjaavat periaatteet perustuvat säätiölakiin, säätiön sääntöihin sekä johto- ja taloussääntöön. Hallituksen ja hallintoneuvoston ohella säätiöllä on toimitusjohtaja, jota Kansallisoopperassa ja -baletissa kutsutaan pääjohtajaksi.

HALLITUS

Hallitus edustaa säätiötä ja huolehtii sen hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä tarkoituksen toteuttamiseksi noudattaen lakeja ja säätiön sääntöjä. Hallituksen tehtävät on määritelty säätiön säännöissä: oopperabaletti.fi/talo/hallinto.

Hallituksen toimikausi on kolme vuotta. Nykyisen hallituksen toimikausi alkoi 18.4.2016 ja päättyi hallintoneuvoston varsinaisen kokouksen päättyessä 26.4.2019. Hallituksessa on 9 jäsentä. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää hallituksen puheenjohtajan ja 4 jäsentä ja pääkaupunkiseudun kaupungit yhteensä 4 jäsentä (Helsinki 2, Espoo 1 ja Vantaa 1). Lisäksi hallituksessa on 3 henkilöstön valitsemaa edustajaa, joilla on hallituksen kokouksissa puhevalta, mutta ei äänivaltaa.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Leena Niemistö, varapuheenjohtajana Leif Jakobsson ja jäseninä Matti Hirvikallio, Jaana Jalonen, Tapani Mäkinen, Pekka Pajamo, Mari Puoskari, Kerttu Tuomas ja Jutta Urpilainen. Henkilöstön edustajat olivat Timo Pulakka, Kalle Rannikko ja Jouka Valkama. Hallituksen esittelijänä toimi pääjohtaja Gita Kadambi. Hallituksen sihteerinä toimi päälakimies Anita Prusila.

Hallituksen asettamina toimivat nimitys- ja palkitsemisvaliokunta ja tarkastusvaliokunta. Hallitus vahvistaa valiokuntien toimintaohjeet ja tehtävät. Valiokunnat valmistelevat hallituksen päätettäviksi tulevia asioita ja antavat niistä suosituksia hallitukselle.

Työvaliokuntaa ei asetettu toimintavuonna.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee johdon nimitys- ja palkitsemisasiointia, johdon arviointia, hallinnointiperiaatteiden ja organisaation kehittämistä, henkilöstösuunnitelmaa sekä henkilöstön työ- ja palkkaehtojen linjauksia. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenet olivat Leena Niemistö (pj.), Pekka Pajamo (vpj.), Mari Puoskari ja Kerttu Tuomas.

Tarkastusvaliokunta valmistelee taloutta koskevia budjetteja, ennusteita ja tilinpäätösperiaatteita, arvioi talouden suunnittelu- ja seurantarjestelmien sekä riskienhallinnan toimivuutta ja kehittämistä sekä pitää yhteyttä tilintarkastajiin. Tarkastusvaliokunnan jäsenet olivat Tapani Mäkinen (25.4. saakka, pj.), Jutta Urpilainen (vpj. 25.4. saakka, pj. 25.4. alkaen), Leif Jakobsson (25.4. alkaen, vpj), Jaana Jalonen ja Matti Hirvikallio.

Hallitus kokoontui 7 kertaa vuonna 2018.

Hallituksen jäsenten osallistumismäärät hallituksen varsinaisiin kokouksiin olivat seuraavat: Leena Niemistö 7/7, Leif Jakobsson 7/7, Matti Hirvikallio 7/7, Jaana Jalonen 6/7, Tapani Mäkinen 4/7, Pekka Pajamo 7/7, Mari Puoskari 5/7, Kerttu Tuomas 7/7 ja Jutta Urpilainen 4/7.

HALLINTONEUVOSTO

Hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja pääjohtajan vastuulla olevaa säätiön hallintoa, vahvistaa sen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen sekä ylläpitää ja kehittää yhteiskuntasuhteita. Nykyisen, 18.4.2016 aloittaneen hallintoneuvoston 17 jäsentä ja heidän varajäsenensä nimeävät opetus- ja kulttuuriministeriö, pääkaupunkiseudun kaupungit sekä hallintoneuvosto itse.

Hallintoneuvoston puheenjohtajan nimeää opetus- ja kulttuuriministeriö. Henkilökunta valitsee lisäksi 3 läsnäolo-oikeutettua edustajaansa hallintoneuvostoon. Hallintoneuvosto kokoontui 2 kertaa vuonna 2018.

Puheenjohtajana toimi ministeri Ilkka Suominen ja varapuheenjohtajana pormestari Jan Vapaavuori. Hallintoneuvoston kokoonpano on esitelty tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sivulla 27. Hallintoneuvoston sihteerinä toimii päälakimies Anita Prusila.

Hallintoneuvoston toimikausi on kolme vuotta. Nykyisen hallintoneuvoston toimikausi päättyy hallintoneuvoston varsinaisen kokouksen päättyessä 26.4.2019.

KANSALLISOOPPERAN JA -BALETIN JOHTO

Kansallisoopperan ja -baletin pääjohtajana toimi Gita Kadambi. Pääjohtajan (toimitusjohtajan) tehtävät on määritelty säätiön säännöissä ja hallituksen vahvistamassa johtosäännössä (oopperabaletti.fi/talo/hallinto).

Pääjohtajan alaisina toimivat ja johtoryhmään kuuluvat oopperan taiteellinen johtaja Lilli Paasikivi, baletin taiteellinen johtaja Madeleine Onne, viestintäjohtaja Liisa Riekkö ja tuotantojohtaja Timo Tuovila, joka toimii myös pääjohtajan varamiehenä. Johtajien tehtävistä on määrätty johtosäännössä. Johtoryhmän kokoonpanoa laajennettiin toimintavuonna siten, että henkilöstöpäällikkö Hanna Fontana ja talouspäällikkö Ulla Paavola aloittivat johtoryhmän jäseninä. Johtoryhmän sihteerinä toimii päälakimies Anita Prusila.

Lähipiiritoimet

Toimintavuoden 2018 aikana säätiön säätiölain tarkoittamaan lähipiiriin kuuluivat hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, hallituksen jäsenet, pääjohtaja ja muut johtoryhmän jäsenet, tilintarkastajat sekä edellä mainittujen puoliset, lapset, vanhemmat ja sisarukset ja yhteisöt, joissa edellä mainituilla on määräysvalta sekä Oopperan ja baletin tukisäätiö sr. Lisäksi säätiön perustajana lähipiiriin kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriö.

LÄHIPIIRILLE ANNETUT AVUSTUKSET JA ETUUEDET JA MUUT TOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA

Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille on annettu tavanomaisina vastikkeettomina palvelusuoritteina rajoitettu määrä ilmaislippuja ooppera- ja balettiesityksiin tarkoituksin, että hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet tutustuvat luottamustehtäväänsä liittyen ooppera- ja balettitoiminnan sisältöön. Pääjohtaja ja linjajohtajat ovat saaneet tavanomaisina vastikkeettomina palvelusuoritteina työtehtäviinsä liittyen rajoitetun määrän ilmaislippuja ooppera- ja balettiesityksiin, ja muutoin he ovat ostaneet rajoitetun määrän ooppera- ja balettilippuja hallituksen vahvistamaan henkilökunnan alennushintaan. Lähipiiriin kuuluvat ovat muutoin ostaneet ooppera- ja balettilippuja tavanomaisin ehdoin hallituksen vahvistamaan markkinaehtoiseen hintaan.

Pääjohtajalla ja linjajohtajilla on oikeus vuokrata lyhytaikaisesti säätiön hallitsemia tiloja ja huoneistoja henkilökohtaiseen käyttöönsä hallituksen vahvistamaan henkilökuntahintaan ja muutoin tavanomaisesti ja merkitykseltään vähäisessä määrin hallituksen vahvistamaan markkinaehtoiseen vuokrahintaan.

Johtoryhmän jäsenten ja heidän perheenjäsentensä kanssa on solmittu työsopimuksia päätoimen ohessa suoritettavista erillistehtävistä ja produktiokohtaisia työsopimuksia tavanomaisin palkka- ja muin ehdoin. Lisäksi hallintoneuvoston perheenjäsenten kanssa on solmittu työ- ja toimeksiantosopimuksia tavanomaisin palkka- ja muin ehdoin.

Lähipiirille ei ole annettu avustuksia, rahalainoja eikä vastuita tai vastuusitoumuksia näiden puolesta. Kansallisoopperan ja -baletin hallinnollinen henkilökunta suorittaa Oopperan ja baletin tukisäätiön hallinnolliset tehtävät, eikä niiden hoidosta ole tehty veloitusta. Tältä osin säätiö on myöntänyt tukea Oopperan ja baletin tukisäätiölle.

Lähipiirille annettujen avustusten, etujen sekä säätiön ja lähipiirin välisten muiden toimien taloudelliset arvot on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa nro 19. Säätiö on vahvistanut lähipiiriohjeen ja ylläpitää lähipiiriluetteloa.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut merkittäviä normaalista toiminnasta poikkeavia tapahtumia.

Vuoden 2019 toiminnan näkymiä ja tavoitteita

Vuoteen 2025 tähtäävää strategiaa toteutetaan kaikessa toiminnassa. Strategia määrittelee Suomen kansallisoopperan ja -baletin visioksi olla elämysten edelläkävijä ja missioksi vastata kansainvälisesti korkealaatuisen ooppera- ja balettitaiteen luomisesta, esittämisestä ja kehittämisestä. Strategisten tavoitteiden toteutumisen mittareita kehitetään edelleen.

Vuoden 2014 lopulla opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa vuosille 2015–2019 solmitun aiesopimuksen mukaan vuoden 2019 julkinen rahoitus säilyy vuoden 2018 tasolla. Vaikka tietoa tulevasta rahoituksesta ei ole, tuleville vuosille on jo ollut välttämätöntä tehdä ohjelmistosuunnitelmia ja sopimuksia. Muita merkittäviä kehittämishankkeita ei ole voitu käynnistää, vaikka strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeita esimerkiksi toimitilojen kehittämiseen on. Toiminnan pitkäjänteisen luonteen vuoksi olisi välttämätöntä tietää tuleva rahoituksen taso ja saada solmittua uusi aiesopimus mahdollisimman pikaisesti.

Käynnissä oleva viisivuotinen yhteistyösopimuskausi pääkaupunkiseudun kuntien kanssa jatkuu vuoteen 2022 asti. Sopimus on kytköksissä valtionavustukseen, jonka merkittävät muutokset vaikuttaisivat myös pääkaupunkiseudun kuntien myöntämään tukeen.

Pyrkimys kustannustehokkuuteen ja oman rahoitusosuuden kasvattamiseen ovat edelleen olleet keskeisiä tavoitteita vuoden 2019 toiminnan suunnittelussa. Kustannustehokkuuden parantamisessa olennaista on toiminnan pitkäjänteinen suunnittelu. Oman rahoitusosuuden kasvattamiseksi keskeistä on sekä nykyisten yleisöjen säilyttäminen että uusien saavuttaminen.

Nykyiset yleisöt säilytetään monipuolisella ja kiinnostavalla ohjelmistolla sekä asiakaslähtoisellä palvelulla. Uusia yleisöjä tavoitellaan mm. ilmaisesityksin, televisioimalla, radioimalla ja suoratoistamalla esityksiä, vierailuin Oopperatalon ulkopuolella sekä digitaalisten kanavien käytön kehittämisellä. Keväällä 2018 käyttöön otetun oman verkkokaupan ja siihen liittyvän asiakastietojärjestelmän, Tessituran, asiakastietoja hyödynnetään entistä kohdennetumman asiakasviestinnän ja -markkinoinnin kehittämisessä.

Lippujen hinnat vaihtelevat vuodenajan, viikonpäivän ja istuinpaikan mukaan. Käytössä on niin sanottu dynaaminen hinnoittelu, jossa lipunhinta määrittyy osin kysynnän mukaan. Hinta joustaa sekä ylös- että alaspäin. Dynaamista hinnoittelua on tarkoitus hyödyntää jatkossa enemmän ja siihen tähtäävä projekti on tarkoitus aloittaa loppuvuodesta 2019.

Yleisötyötä jatketaan eri väestöryhmien ooppera- ja balettitaiteeseen osallistamiseksi.

Varainhankinnassa jatketaan työtä uusien yritysyhteistyökumppaneiden löytämiseksi ja mahdollisten yksityisten suurlahjoittajien tunnistamiseksi. Olemassa olevia yhteistyösuhteita ylläpidetään pitkäaikaisten kumppanuuksien rakentamiseksi.

Julkista varainhankintaa jatketaan. Sekä emo- että tukisäätiölle on saatu uusi, vuodet 2019 ja 2020 kattava rahankeräyslupa. Rahallisten tavoitteiden lisäksi julkisella varainhankinnalla pyritään vahvistamaan Kansallisoopperan ja -baletin brändiä, luomaan taiteelle myönteistä lahjoituskulttuuria ja sitouttamaan laajempia sidosryhmiä.

Vaikka oman rahoituksen määrää pyritään näin kasvattamaan monin eri tavoin, rahoituspaineita syntyy tulevina vuosina. Toiminnan kustannukset kasvavat muun muassa jo solmittujen työehtosopimusten perusteella, kun Kansallisoopperan ja -baletin toiminnan kuluista noin 80 % on henkilöstökuluja.

TULOSLASKELMA

	<u>Liitetieto</u>	<u>1.1.–31.12.2018</u>	<u>1.1.–31.12.2017</u>
Näytäntötuotot		12 268 242,67	9 458 256,19
Muut varsinaisen toiminnan tuotot		3 015 058,66	3 712 528,27
TOIMINNAN TUOTOT YHT.		15 283 301,33	13 170 784,46
Palkat ja palkkiot	(2)	-34 181 514,30	-33 895 361,40
Eläkekulut	(3)	-8 064 696,98	-8 856 250,11
Muut henkilösivukulut		-1 357 784,35	-1 506 639,84
Muut henkilökuntakulut		-2 228 476,58	-2 153 718,71
Henkilöstökulut yht.	(2)	-45 832 472,21	-46 411 970,06
Poistot	(8)	-1 268 935,70	-1 266 908,56
Tuotantokulut		-4 530 787,08	-3 464 575,40
Viestinnän kulut		-1 773 247,49	-1 739 405,92
Hallinto- ja muut kulut	(9)	-2 240 035,17	-2 209 299,77
Kiinteistö- ja kalustokulut	(5)	-15 322 812,54	-14 881 865,92
Valtion vuokra-avustukset	(5)	12 231 639,92	12 214 422,00
Muut kulut yht.		-11 635 242,36	-10 080 725,01
TOIMINNAN KULUT YHT.		-58 736 650,27	-57 759 603,63
VARSINAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ		-43 453 348,94	-44 588 819,17
Varainhankinnan tuotot		12 441,58	13 055,03
Varainhankinnan kulut		-400,00	0,00
Varainhankinnan tuotot ja kulut yht.	(6)	12 041,58	13 055,03
Sijoitustoiminnan tuotot		365 760,71	405 515,29
Sijoitustoiminnan kulut		-93 033,15	-3 891,80
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut yht.	(7)	272 727,56	401 623,49
OMATOIMINEN KULUJÄÄMÄ		-43 168 579,80	-44 174 140,65
AVUSTUKSET			
Valtion yleisavustus		37 997 000,00	37 877 000,00
Valtionosuus balettioppilaitokselle		913 365,00	924 333,00
Valtion avustukset		38 910 365,00	38 801 333,00
Helsingin kaupungin avustus		3 694 000,00	3 693 947,00
Espoon kaupungin avustus		1 136 568,00	1 136 568,00
Vantaan kaupungin avustus		471 780,00	471 780,00
Kauniaisten kaupungin avustus		58 968,00	58 968,00
Kaupunkien avustukset		5 361 316,00	5 361 263,00
Yleisavustukset yht.		44 271 681,00	44 162 596,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		1 103 101,20	-11 544,65

TASE

VASTAAVAA	<u>Liitetieto</u>	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT	(10)		
Aineettomat hyödykkeet			
Tietohallinto-ohjelmat		128 554,60	162 821,23
Muut aineettomat hyödykkeet		1 282 579,64	1 436 980,18
		<u>1 411 134,24</u>	<u>1 599 801,41</u>
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto		1 327 022,78	1 330 592,48
Sähkö-, valo- ja äänilaitteet		3 004 913,82	2 560 784,13
Soittimet		180 549,79	180 573,64
Keskeneräiset hankinnat		15 094,64	30 100,00
		<u>4 527 581,03</u>	<u>4 102 050,25</u>
Sijoitukset			
Asunto-osakkeet	(11)	1 513 721,67	1 513 721,67
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Myyntisaamiset		421 454,48	656 957,70
Muut saamiset		498 512,37	729 093,15
Siirtosaamiset	(12)	553 149,70	537 173,93
		<u>1 473 116,55</u>	<u>1 923 224,78</u>
Rahoitusarvopaperit	(13)	16 166 527,60	15 544 864,04
Rahat ja pankkisaamiset		6 396 388,56	3 550 581,50
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>31 488 469,65</u>	<u>28 234 243,65</u>

TASE

VASTATTAVAA	<u>Liitetieto</u>	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
OMA PÄÄOMA	(14)		
Peruspääoma		168 187,93	168 187,93
Muu oma pääoma		2 505 272,88	2 505 272,88
Kertynyt ylijäämä		10 919 922,35	10 931 467,00
Tilikauden yli-/alijäämä		1 103 101,20	-11 544,65
		<u>14 696 484,36</u>	<u>13 593 383,16</u>
VIERAS PÄÄOMA			
Pakolliset varaukset			
Eläkekulut	(3)	2 301 153,49	1 999 893,77
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Saadut ennakkomaksut	(15)	3 499 197,44	2 732 577,14
Ostovelat		3 820 719,96	2 648 748,02
Muut lyhytaikaiset velat		848 699,08	751 446,49
Siirtovelat	(16)	<u>6 322 215,32</u>	<u>6 508 195,07</u>
		14 490 831,80	12 640 966,72
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>31 488 469,65</u>	<u>28 234 243,65</u>

RAHOITUSLASKELMA

	<u>1.1.-31.12.2018</u>	<u>1.1.-31.12.2017</u>
Varsinaisen toiminnan rahavirta		
Esitystoiminnasta saadut maksut	12 953 293	9 535 281
Muusta toiminnasta saadut maksut	3 386 833	3 447 801
Maksut toiminnan kuluista	-68 131 429	-67 816 099
Valtion avustus toimitilojen vuokraan	12 231 639	12 214 422
Varsinaisen toiminnan rahavirta	<u>-39 559 665</u>	<u>-42 618 594</u>
Rahavirta avustuksista		
Valtion avustukset	38 963 079	38 848 762
Kaupunkien avustukset	5 361 316	5 361 263
Rahavirta avustuksista	<u>44 324 395</u>	<u>44 210 025</u>
Toiminnan rahavirta	<u>4 764 730</u>	<u>1 591 431</u>
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 582 029	-1 637 851
Investointien rahavirta	<u>-1 582 029</u>	<u>-1 637 851</u>
Varainhankinnan rahavirta		
Varainhankinnan tuotot	12 042	13 055
Varainhankinnan rahavirta	<u>12 042</u>	<u>13 055</u>
Sijoitustoiminnan rahavirta		
Maksetut korot ja maksut muista rahoituskuluista	-93 033	-3 892
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	365 761	405 515
Sijoitustoiminnan rahavirta	<u>272 728</u>	<u>401 623</u>
Rahavarojen muutos, lisäys (+)/vähennys (-)	<u>3 467 471</u>	<u>368 258</u>
Likvidit varat tilikauden alussa	19 095 446	18 727 188
Lyhytaikaiset sijoitukset tilikauden lopussa	16 166 528	15 554 864
Rahat ja pankkisaamiset tilikauden lopussa	6 396 389	3 550 582
Likvidit varat tilikauden lopussa yhteensä	<u>22 562 916</u>	<u>19 095 446</u>

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Tilinpäätös on laadittu voimassaolevan kirjanpitolainsäädännön mukaisesti.

Toiminnan tuotot ja kulut on jaksotettu suoriteperusteisesti.

Tuotantoon liittyvät kulut on kuitenkin kirjattu pääsääntöisesti syntymähetkeen. Yhteistuotantoon liittyvät tuotot ja kulut jaksotetaan kyseisen teoksen ensi-iltakaudelle. Vakuutusyhtiöiltä saadut palkkakorvaukset on kirjattu palkkakulujen vähennykseksi.

Näytäntötuotot on jaksotettu esitystoimintaan perustuen sille tilikaudelle, jolla esitys on ollut. Valtiolta, kaupungeilta ja muilta saadut yleisavustukset on tuloutettu kirjanpidossa määrärahapäätösten mukaisille kausille. Yritysyhteistyön tuotot on kirjattu muihin varsinaisen toiminnan tuottoihin. Kiinteistön ylläpidon ja huollon veloitukset kiinteistön omistajalta on kirjattu tuottoihin. Muut valtion erityisavustukset on kirjattu muihin varsinaisen toiminnan tuottoihin.

Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintamenuun ja poistetaan suunnitelman mukaan niiden taloudellisena pitoaikana. Saamiset, sijoitukset ja rahoitusarvopaperit on arvostettu nimellisarvoon tai hankinta-arvoon ja sitä alempaan käypään arvoon.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**2. HENKILÖSTÖ****2.1. HENKILÖSTÖMÄÄRÄ****Kuukausipalkkainen henkilöstö****ammattiryhmittäin keskimäärin vuoden aikana**

	<u>2018</u> <u>Keskimäärin</u>	<u>2017</u> <u>Keskimäärin</u>
Laulusolistit	7	8
Kuorolaulajat	50	49
Orkesterimuusikot	108	108
Balettitanssijat	88	89
Balettioppilaitos	9	9
Muut taiteelliset ja tuotannolliset tehtävät	46	48
Tekniset työntekijät	195	191
Yleishallinto	50	48
Kuukausipalkkainen henkilöstö yht.	553	550

Kuukausipalkkaisen henkilöstön määrä

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Vakituiset työsuhteet	492	486
Määräaikaiset työsuhteet	75	78
Kuukausipalkkainen henkilöstö yht.	567	564

Kuukausipalkkainen henkilöstö**ammattiryhmittäin vuoden lopussa**

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Laulusolistit	7	7
Kuorolaulajat	49	50
Orkesterimuusikot	111	107
Balettitanssijat	88	96
Balettioppilaitos	9	9
Muut taiteelliset ja tuotannolliset tehtävät	47	52
Tekniset työntekijät	203	195
Yleishallinto	53	48
Kuukausipalkkainen henkilöstö yht.	567	564

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Tuntipalkkaiset työntekijät	184	188
Vierailevat taiteilijat ja muut suoritepalkk. tehtävät	703	756

Tuntipalkkaisiin työntekijöihin sekä vieraileviin taiteilijoihin ja muihin suoritepalkkaisiin tehtäviin on laskettu vuoden aikana näissä tehtävissä toimineiden henkilöiden yhteismäärä. Tuntipalkkaista työvoimaa on käytetty lähinnä tekniikan, aulapalvelun ja myynnin tehtävissä. Kaikista tuntipalkkaisista, vierailija- ja muista suoritepalkkaisista tehtävistä suurin osa (79,3 %) liittyy taiteellisiin tehtäviin.

2.2. HENKILÖSTÖKULUT

	<u>1.1.–31.12.2018</u>	<u>1.1.–31.12.2017</u>
Kokoaikainen henkilöstö		
Palkat	27 690 871	27 643 399
Eläkemenot	7 389 404	8 222 479
Muut henkilösivukulut	1 185 964	1 316 823
Muut henkilöstökulut	2 104 150	2 029 392
Kokoaikainen henkilöstö yht.	38 370 390	39 212 093
Tuntipalkkaiset työntekijät		
Palkat	1 370 080	1 193 843
Eläkemenot	231 544	204 684
Muut henkilösivukulut	58 913	61 304
Tuntipalkkaiset työntekijät yht.	1 660 537	1 459 832
Vierailijat		
Palkkiot	5 120 563	5 058 119
Eläkemenot	443 749	429 087
Muut henkilösivukulut	112 907	128 513
Muut henkilöstökulut	124 326	124 326
Vierailijat yht.	5 801 545	5 740 045
Henkilöstökulut yhteensä	45 832 472	46 411 970

Kokoaikaisen henkilöstön muut henkilöstökulut sisältävät työterveyshuollon kulut, päivä-, puku- ja soitinrahat, matka- ja majoituskulut, ruokailukulut, rekrytointikulut sekä kuntoliikuntakulut. Vierailijoiden muut henkilöstökulut ovat matka- ja majoituskuluja.

Hallintoneuvoston jäsenille ei ole maksettu palkkaa tai palkkioita hallintoneuvostossa toimimisesta. Hallituksen jäsenten kokouspalkkiot tilikaudelta olivat yhteensä 48 000 euroa (48 000 euroa vuonna 2017). Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa hallituksen kokouspalkkiot. Hallitus kokoontui tilikaudella seitsemän kertaa. Hallituksen jäsenten keskimääräinen kokouksiin osallistumisprosentti oli 86 % (95 % vuonna 2017).

Kansallisoopperan ja -baletin toimitusjohtajille maksettiin tilikaudella palkkoja 176 404 euroa pääjohtajan tehtävistä (237 897 euroa v. 2017). Muille säätiön johtajille maksettiin yhteensä 604 799 euroa johtamistehtävistä (577 170 euroa vuonna 2017).

3. SÄÄTIÖN ELÄKEJÄRJESTELYT JA ELÄKEKULUJEN JAKSOTUS

Säätiön henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiössä. Säätiön laulajilla ja tanssijoilla sekä osalla muuta henkilökuntaa on lisäeläketurva, joka on samoin järjestetty vakuutuksella. Lisäeläketurva koskee pääasiassa vakituudessa työsuhteessa työskenteleviä laulajia ja tanssijoita. Lakisääteisiin eläkkeisiin ja lisäeläkkeisiin liittyvät vakuutusmaksut kirjataan vuosittain kuluksi. Lisäeläkevastuu, joka liittyy määräaikaisten laulajien ja tanssijoiden työsuhteisiin sekä eläkkeiden indeksikorotuksiin, sisältyy taseen pakollisiin varauksiin.

Lisäeläkevastuun muutos on kirjattu tilikauden kulun oikaisuksi ja pakollisten varausten vähennykseksi. Muutos oli tilikauden aikana yhteensä 135 056 euron vähennys (99 584 lisäys vuonna 2017). Lisäksi kuluksi ja varauksen lisäykseksi on kirjattu maksussa olevien eläkkeiden indeksikorotuksen muutos 436 316 euroa (indeksikorotusvaraus yhteensä 699 316 euroa).

4. OMARAHOITUSOSUUDEN LASKENTAKAAVAT

$$\text{Omarahoitusosuus (\%)} = \frac{\text{Toiminnan tuotot yht. + Varainhankinnan tuotot ja kulut yht.} + \text{Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut yht.}}{\text{Toiminnan tuotot yht. + Varainhankinnan tuotot ja kulut yht. + Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut yht. + Yleisavustukset yht. + Valtion vuokra-avustukset}}$$

$$\text{Omarahoitusosuus toiminnan kuluista (\%)} = \frac{\text{Toiminnan tuotot yht. + Varainhankinnan tuotot ja kulut yht.} + \text{Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut yht.}}{\text{Toiminnan kulut yht.}}$$

5. KIINTEISTÖJEN VUOKRAKULUT JA VALTION VUOKRA-AVUSTUKSET

Oopperatalo ja lavastevarastot Nurmijärvellä ovat Suomen valtion omistamia ja Senaatti-kiinteistöjen hallinnoimia kiinteistöjä. Oopperatalosta maksettiin v. 2018 vuokraa 11,7 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt tähän 11,6 milj. euron avustuksen. Senaatti-kiinteistöjen hallinnoimien lavastevarastojen vuokrat v. 2018 olivat yhteensä 0,6 milj. euroa, johon myös saatiin avustus 0,6 milj. euroa. Valtion vuokra-avustukset on tuloslaskelmassa kirjattu vuokratulujen vähennykseksi. Muilta kuin Senaatti-kiinteistöiltä vuokrattujen tilojen vuokrat olivat 1,3 milj. euroa (1,2 milj. euroa 2017). Näihin vuokriin ei ole saatu erillistä vuokra-avustusta.

6. VARAINHANKINNAN TUOTOT JA KULUT

	<u>1.1.–31.12.2018</u>	<u>1.1.–31.12.2017</u>
Klubien jäsenmaksutuotot	11 694	12 097
Luvanvaraiset keräystuotot	328	0
Muut varainhankinnan tuotot	420	958
Varainhankinnan tuotot yht.	12 442	13 055
Varainhankinnan kulut	-400	0
Varainhankinnan kulut yht.	-400	0
Varainhankinnan nettotuotot	12 042	13 055

7. SIOJITUSTOIMINNAN TUOTOT JA KULUT

	<u>1.1.–31.12.2018</u>	<u>1.1.–31.12.2017</u>
Korkotuotot	413	1 200
Rahastojen myyntivoitot	909 356	380 988
Rahastojen arvonalennus /-palautus	-544 008	23 327
Sijoitustoiminnan tuotot yht.	365 761	405 515
Rahastojen myyntitappiot	-92 296	0
Korkomenot	-737	-3 892
Sijoitustoiminnan kulut yht.	-93 033	-3 892
Sijoitustoiminnan nettotuotot	272 728	401 623

8. POISTOSUUNNITELMAN PERUSTEET

Käyttöomaisuuteen aktivoidaan sellaiset hankinnat, joiden taloudellinen pitoaika on yli 3 vuotta. Hankinta-arvoltaan alle 3 000 euron arvoiset yksittäiset lisenssit, pienkoneet ja -laitteet kirjataan kuitenkin olennaisuuden periaatteen nojalla juoksevasti kuluksi.

Pysyvien vastaavien poistosuunnitelmat:

Tietohallinto-ohjelmat	Tasapoisto 3– 5 vuodessa
Muut aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto 5–10 vuodessa
Koneet ja kalusto	Tasapoisto 3–10 vuodessa
Sähkö-, valo- ja äänilaitteet	Tasapoisto 3–10 vuodessa
Soittimet	Tasapoisto 3–10 vuodessa

Suunnitelman mukainen poistoaika määräytyy hankintakohtaisesti ja lasketaan kuukausikohtaisesti.

9. TILINTARKASTUSYHTEISÖILLE MAKSETUT PALKKIOT

	<u>1.1.–31.12.2018</u>	<u>1.1.–31.12.2017</u>
Varsinaisesta tilintarkastuksesta	34 650	27 100
Veroneuvonnasta	240	1 750
Muista palveluista	69 025	7 650
Yhteensä	103 915	36 500

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

10. AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
TIETOHALLINTO-OHJELMAT		
Hankintameno 01.01.	452 942	478 258
- Käytöstä poistetut/romutetut hyödykkeet	-28 087	-81 066
Kertyneet poistot 01.01.	-290 121	-321 667
+ Käytöstä poistettujen hyödykk. kertyneet poistot	28 087	81 066
Menojäännös 01.01.	162 821	156 591
+ Lisäykset tilikauden aikana	7 080	55 750
	169 901	212 341
- Tilikauden poisto	-41 347	-49 520
Kirjanpitoarvo 31.12.	128 555	162 821
MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Hankintameno 01.01.	2 375 276	2 430 873
- Käytöstä poistetut/romutetut hyödykkeet	0	-238 735
Kertyneet poistot 01.01.	-938 295	-947 087
+ Käytöstä poistettujen hyödykk. kertyneet poistot	0	238 735
Menojäännös 01.01.	1 436 981	1 483 786
+ Lisäykset tilikauden aikana	96 400	183 138
	1 533 381	1 666 924
- Tilikauden poisto	-250 801	-229 943
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 282 580	1 436 980
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
KONEET JA KALUSTO		
Hankintameno 01.01.	3 992 589	3 527 443
- Käytöstä poistetut/romutetut hyödykkeet	-172 353	-270 745
Kertyneet poistot 01.01.	-2 661 996	-2 578 850
+ Käytöstä poistettujen hyödykk. kertyneet poistot	172 353	270 745
Menojäännös 01.01.	1 330 592	948 593
+ Lisäykset tilikauden aikana	445 509	735 891
	1 776 101	1 684 484
- Tilikauden poisto	-449 079	-353 891
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 327 023	1 330 592
SÄHKÖ-, VALO- JA ÄÄNILAITTEET		
Hankintameno 01.01.	7 932 836	7 560 763
- Käytöstä poistetut/romutetut hyödykkeet	-332 278	-402 647
Kertyneet poistot 01.01.	-5 372 052	-5 184 116
+ Käytöstä poistettujen hyödykk. kertyneet poistot	332 278	402 647
Menojäännös 01.01.	2 560 784	2 376 647
+ Lisäykset tilikauden aikana	933 955	774 720
	3 494 739	3 151 367
- Tilikauden poisto	-489 825	-590 582
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 004 914	2 560 784

SOITTIMET

Hankintameno 01.01.	1 569 167	1 561 313
- Käytöstä poistetut/romutetut hyödykkeet	-13 727	-15 886
Kertyneet poistot 01.01.	-1 388 593	-1 361 575
+ Käytöstä poistettujen hyödykk. kertyneet poistot	13 727	15 886
Menojäännös 01.01.	180 574	199 738
+ Lisäykset tilikauden aikana	37 861	23 739
	218 435	223 477
- Tilikauden poisto	-37 885	-42 904
Kirjanpitoarvo 31.12.	180 550	180 574

KESKENERÄISET HANKINNAT

Menojäännös 01.01.	30 100	0
- Aktivointi tilikauden aikana	-30 100	0
+ Lisäykset tilikauden aikana	15 095	30 100
	15 095	30 100
- Tilikauden poisto	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 095	30 100

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Hankintameno 01.01.	16 352 908	15 558 650
- Käytöstä poistetut/romutetut hyödykkeet	-546 445	-1 009 080
Kertyneet poistot 01.01.	-10 651 057	-10 393 295
+ Käytöstä poistettujen hyödykk. kertyneet poistot	546 445	1 009 080
Menojäännös 01.01.	5 701 852	5 165 355
	1 505 799	1 803 338
- Tilikauden poisto	-1 268 936	-1 266 841
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 938 715	5 701 852

11. SIJOITUKSET ASUNTO-OSAKKEISIIN

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Hankintameno 01.01.	1 513 722	1 513 722
+ Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 513 722	1 513 722

12. SIIRTOSAAMISET

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Henkilöstökuluihin liittyvät siirtosaamiset	210 102	246 305
Siirtosaamiset yhteistuotannosta	286 407	237 304
Muut siirtosaamiset	56 641	53 565
Siirtosaamiset yht.	553 150	537 174

13. LYHYTAIKAISET SIJOITUKSET**RAHOITUSARVOPAPERIT**

Koska rahoituspäätösten lyhyt aikajänne luo epävarmuutta ja siten haasteellisuutta toiminnan suunnitteluun, on sijoitusrahastosijoitukset ajateltu kuuluvan osaksi säätiön kassanhallintaa. Tämän vuoksi rahasto-osuudet esitetään vaihtuvien vastaavien lyhytaikaisissa sijoituksissa. Sijoitukset ja rahoitus-arvopaperit on arvostettu nimellisarvoon tai hankinta-arvoon ja sitä alempaan käypään arvoon.

Rahasto-osuudet	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Käypäarvo	16 870 702	17 145 818
Kirjanpitoarvo	16 166 528	15 544 864
Arvoero	<u>704 174</u>	<u>1 600 954</u>

14. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Peruspääoma	168 188	168 188
Sidottu oma pääoma	168 188	168 188
Muu oma pääoma	2 505 273	2 505 273
Kertynyt ylijäämä tilikauden alussa	10 919 922	10 931 467
Tilikauden yli-/alijäämä	1 103 101	-11 545
Kertynyt ylijäämä tilikauden lopussa	<u>12 023 023</u>	<u>10 919 922</u>
Vapaa oma pääoma	14 528 296	13 425 195
Oma pääoma yhteensä	<u>14 696 484</u>	<u>13 593 383</u>

15. SAADUT ENNAKKOMAKSUT

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Ennakkoon saadut maksut esityksistä	3 120 759	2 653 543
Ennakkoon saadut maksut yhteistuotannoista	30 000	0
Muut ennakkomaksut	348 438	79 034
Saadut ennakkomaksut yhteensä	<u>3 499 197</u>	<u>2 732 577</u>

16. SIIRTOVELAT

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Henkilöstökuluihin liittyvät jaksotukset	5 950 721	6 346 675
Muut kulujen jaksotukset	371 495	161 520
Siirtovelat yhteensä	<u>6 322 215</u>	<u>6 508 195</u>

17. VASTUUT**17.1. VUOKRAVASTUUT JA VUOKRA-AVUSTUKSET**

Voimassaolevat pitkäaikaiset vuokrasopimukset	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Seuraavalla tilikaudella maksettavat vuokrat ja saatavat vuokra-avustukset		
Oopperatalo	11 866 594	11 697 948
Varastovuokrat	1 278 500	1 348 603
Muut vuokrat	219 316	418 232
Arvioidut vuokriin saatavat avustukset	-12 380 914	-12 404 949
Vuokravastuut yhteensä	<u>983 496</u>	<u>1 059 834</u>

Myöhemmin maksettavat vuokravastuut ja saatavat vuokra-avustukset

Oopperatalo	71 226 397	23 536 932
Varastovuokrat	8 366 595	9 689 419
Muut vuokrat	0	675 420
Arvioidut vuokriin saatavat avustukset	-71 233 033	-24 102 897
Vuokravastuut yhteensä	<u>8 359 959</u>	<u>9 798 874</u>

17.2. LEASINGVASTUUT**31.12.2018****31.12.2017****Leasing-vuokrat**

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	96 139	108 136
Myöhemmin maksettavat	115 582	139 521
Leasing-vuokravastuut yhteensä	<u>211 721</u>	<u>247 657</u>

17.3. MUUT VASTUUT**31.12.2018****31.12.2017**

Hankintoihin liittyvää monikäyttölimiittiä varten pantatut osakkeet	244 142	244 142
Muut vastuut yhteensä	<u>244 142</u>	<u>244 142</u>

Balettioppilaitoksen tarkastus

Opetushallitus on suorittanut Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiantona tarkastuksen koskien Balettioppilaitoksen ammatillisen opetuksen toimintaa ja taloutta lukuvuosina 2015 ja 2016.

Opetushallitus on antanut tarkastuslausunnon 2.11.2018 OKM:lle, jonka päätös toimenpiteistä on edelleen kesken. Mahdolliset valtionosuuden takaisinperinnät kohdistetaan edellisten tilikausien voittovaroihin, kun tarkastuksen tulos on selvillä.

18. BALETTIOPPILAITOKSEN VAIKUTUS SÄÄTIÖN TULOKSEEN

Balettioppilaitos toimii Kansallisoopperan ja -baletin alaisuudessa, ja sen henkilökunta on työsuhteessa Suomen kansallisooppera ja -baletti sr:ään. Balettioppilaitoksen toiminta jakaantuu ammatilliseen opetukseen ja taiteen laajaan perusopetukseen. Ammatillinen opetus on opetus- ja kulttuuriministeriön valvomaa taidealan ammatillista koulutusta, jota varten säätiö on saanut erillisen määrärahan opiskelijavuosi­määrään ja toteutuviin kuluihin perustuen. Ammatillisen opetuksen järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosi­määrä oli 29. Toteutunut opiskelijamäärä oli 30. Balettioppilaitoksen taiteen perusopetuksen oppilasmäärä oli 153 ja erikoiskoulutuksen oppilasmäärä 58. Balettioppilaitoksen taiteen laajaan perusopetukseen on myös saatu avustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

BALETTIOPPILAITOKSEN TULOSLASKELMA**Ammatillinen opetus**

	<u>1.1.–31.12.2018</u>	<u>1.1.–31.12.2017</u>
Toiminnan tuotot	23 571	25 700
Henkilöstökulut	-467 124	-484 683
Kiinteistö­kulut	-227 727	-361 385
Muut kulut	-15 303	-20 958
Toiminnan kulujäämä	<u>-686 584</u>	<u>-841 327</u>
Valtionosuus	653 976	665 189
Toiminnan alijäämä	<u>-32 608</u>	<u>-176 138</u>

BALETTIOPPILAITOKSEN TULOSLASKELMA**Perusopetus**

	<u>1.1.–31.12.2018</u>	<u>1.1.–31.12.2017</u>
Toiminnan tuotot	225 252	201 975
Henkilöstökulut	-455 177	-454 162
Kiinteistö­kulut	-206 993	-109 795
Muut kulut	-36 545	-18 864
Toiminnan kulujäämä	<u>-473 463</u>	<u>-380 846</u>
Valtionosuus	259 389	259 144
Toiminnan alijäämä	<u>-214 074</u>	<u>-121 703</u>

Balettioppilaitoksen vaikutus Suomen kansallisoopperan ja -baletin tulokseen yhteensä

	<u>-246 681</u>	<u>-297 841</u>

19. LÄHIPIIRITOIMET

Säätiön lähipiirin muodostavat opetus- ja kulttuuriministeriö, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja muut johtajat, tilintarkastajat sekä edellä mainittujen perheenjäsenet ja säätiön määräysvallassa oleva Oopperan ja baletin tukisäätiö sr.

LÄHIPIIRISUHTEN LUONNE, 1000 €, 2018 (2017)

	1. Säätiön perustaja ja määräysval- taa käyttävä	2. Hallituksen ja hallinto-neuvoston jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja	3. Säätiön muut johtamiseen osallistuvat	4. Kohdassa 1 - 3 tarkoitettujen henkilöiden perheenjäsen	6. Kohdassa 1 - 4 tarkoitettujen henkilöiden määräysval- lassa oleva yhteisö tai säätiö
A. HALLITUKSEN JA HALLINTONEUVOSTON PALKKIOT	----	48 (48)	----	----	----
B. JOHDON PALKAT, PALKKIOT JA ELÄKESITOUKSET	----	176 (238)	605 (577)	----	----
C. JOHDON SOPIMUKSET JA TALOUDELLISET TOIMET	----	----	105 (95)	8 (5)	----
D. TILINTARKASTAJIEN TALOUDELLISET TOIMET	----	104 (36)	----	----	----
E. HALLITUKSEN JA HALLINTONEUV. JÄSENILLE MYÖNNETYT ETUUDET	----	14 (15)	----	----	----
F. JOHDOLLE MYÖNNETYT ALENNUKSET	----	4 (3)	12 (13)	----	----
G. MYÖNNETTY TUKI	----	----	----	----	10 (13)
H. ANNETUT LAINAT, VASTUUT JA VASTUUSITOUKSET	----	----	----	----	----

KUVAUS LÄHIPIIRITOIMISTA JA TALOUDELLISISTA EDUISTA

- A. Hallituksen ja hallintoneuvoston palkkiot ovat hallituksen jäsenten kokouspalkkioita.
 B. Johdon palkat ja palkkiot ovat palkkoja säätiön johtamisen tehtävistä.
 C. Johdon sopimukset ja taloudelliset toimet ovat palkkoja muista kuin säätiön johtamistehtävistä.
 D. Tilintarkastajien taloudelliset toimet ovat palkkioita tilintarkastuksesta, vero- ja yleishallinnollisesta neuvonnasta sekä yhteisön antamasta koulutuksesta, jotka on maksettu tilintarkastusyhteisöille.
 E. Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille myönnettyt etuudet ovat heidän työhönsä liittyen myönnettyt vapaaliput säätiön näytäntöihin. Vapaalippujen arvo on laskettu näytäntöjen keskihinnoin.
 F. Johdolle myönnettyt alennukset ovat heidän henkilöstöetuutenaan saamat alennuskortit, joiden arvo on laskettu lipun keskihinnoin sekä henkilökunta-alennukset tilojen vuokraamisesta.
 G. Lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty avustuksia tai apurahoja. Säätiön myöntämä tuki Oopperan ja baletin tukisäätiölle on hallinnollisten tehtävien hoitaminen, joka on arvioitu tehdyn työmäärän mukaan.
 H. Lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty lainoja tai vakuuksia.

Säätiön kaikki lähipiiriin kuuluvat voivat ostaa lippuja säätiön näytäntöihin normaalein markkinahinnoin. Näiden esityslippujen ostoon liittyvien taloudellisten toimien suurusluokkaa ei ole mahdollista selvittää.

20. KONSERNI

Suomen kansallisooppera ja -baletti sr:n hallitus nimittää Oopperan ja baletin tukisäätiö sr:n hallituksen jäsenet ja säätiöt muodostavat yhdessä konsernin. Oopperan ja baletin tukisäätiön pienen koon vuoksi konsernitilinpäätös ei anna oleellista tietoa ja konsernitilinpäätös on näin ollen merkitykseltään vähäinen. Suomen kansallisoopperan ja -baletin hallitus on päättänyt, ettei konsernitilinpäätöstä laadita.

Oopperan ja baletin tukisäätiö sr:n ylijäämä oli 0,05 milj. euroa (0,02 milj. euroa vuonna 2017). Tukisäätiön oma pääoma oli 0,66 milj. euroa (0,54 milj. euroa vuonna 2017). Tukisäätiön taseessa ei ole pitkäaikaista vierasta pääomaa.

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 19.3.2019

Leena Niemistö, hallituksen pj.

Leif Jakobsson, hallituksen varapj.

Matti Hirvikallio

Jaana Jalonen

Tapani Mäkinen

Pekka Pajamo

Mari Puoskari

Kerttu Tuomas

Jutta Urpilainen

Gita Kadambi, pääjohtaja

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Helsingissä 19.3.2019

BDO Oy

Jari Härmälä, KHT

Jarmo Lohi, KHT, JHT

LUETTELO KIRJANPIDOISTA JA AINEISTOSTA

Pääkirjanpito

Päiväkirja	Säilytys	
Pääkirja	e-arkistossa	Aditro, Arkisto
Tililuettelo	e-arkistossa	Aditro, Arkisto
Tositelajiluettelo	e-arkistossa	Aditro, Arkisto
Tilinpäätös sisältäen		
Toimintakertomus	e-arkistossa	Aditro, Arkisto
Tuloslaskelma ja tase	e-arkistossa	Aditro, Arkisto
Rahoituslaskelma	e-arkistossa	Aditro, Arkisto
Taseen, tuloslaskelman ja rahoituslask. liitetiedot	e-arkistossa	Aditro, Arkisto
Tase-erittelyt	e-arkistossa	Aditro, Arkisto

Osakirjanpidot

Tiliote- ja kassakirjanpito	e-arkistossa	Analyste, Maksuliikenne
Ostolaskujen kierrätys ja arkistointijärjestelmä	e-arkistossa	Basware, InvoiceReady
Ostoreskontra	e-arkistossa	Aditro, Wintime
Lipunmyynnin järjestelmä	e-arkistossa	Lippupiste, Inhouse
Lipunmyynnin järjestelmä	e-arkistossa	Tessitura
Myyntireskontra	e-arkistossa	Aditro, Wintime
Palkkahallinnon järjestelmä	e-arkistossa	Aditro, Personec W
Käyttöomaisuuskirjanpito	e-arkistossa	Aditro, Wintime KOM
Matkalaskujärjestelmä	e-arkistossa	Visma, M2

Tositelajit

Kassatositteet	01	tositteet	1-3714
Matkalaskut	02		1-31
Myyntilaskut	04		1801-3057
Muistiotositteet	05		1-492
Palkkatositteet	06		1-47
Lippukassatilitykset	07		780-884, 3097-3255 ja 5576-5671
Sosiaalikulutosite	08		6-230
SL laskennalliset tositteet	09		1-12
Ostolaskut	10		1-8222
Lippukassatilitykset (Tessitura)	18		1-883 ja 192018-31122018 (päivämäärä)
Ostomaksut	31		1-8217
Myyntisuoritukset	41		1-1329
ALV kirjaukset	ALV		1-12
Liitetietotosite	LT		2-19

Edellä mainittujen kirjanpidon raporttien lisäksi säätio seuraa sisäisessä laskennassa tuottoja ja kuluja vastuualueittain, osastoittain ja projekteittain ja soveltuvin osin henkilöittäin FPM - johdonraportointijärjestelmässä.

HALLINTONEUVOSTO

Kokoonpano hallintoneuvoston varsinaisesta kokouksesta 2016 varsinaiseen kokoukseen 2019

VARSINAINEN JÄSEN**Opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämät (8)**

Ministeri Ilkka Suominen, puheenjohtaja
 Ministeri Pertti Salolainen
 Ministeri Matti Ahde
 Yrittäjä Reijo Ojennus
 Kansanedustaja Hanna Kosonen
 Kansanedustaja Paavo Arhinmäki
 Kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluoto
 Kansanedustaja Mats Löfström

Espoon kaupungin nimeämät (2)

Emeritusintendentti Ari Tapani Väisänen
 Liikuntapalvelupäällikkö Markku Sistonen

Helsingin kaupungin nimeämät (2)

Pormestari Jan Vapaavuori, varapuheenjohtaja
 Filosofian maisteri Meri Vennamo

Kauniaisten kaupungin nimeämä (1)

Varatuomari Tiina Rintamäki-Ovaska

Vantaan kaupungin nimeämät (2)

Lehtori Anitta Orpana
 Sidosryhmäjohtaja Markku J. Jääskeläinen

Hallintoneuvoston valitsevat (2)

Toimitusjohtaja Risto Murto
 VTM Erkki Liikanen

Henkilökunnan nimeämät edustajat (3)

Viestintäsuunnittelija Heli Rislakki (31.12.2018 saakka)
 Oopperakuiskaaja Pasi Eskelinen
 Kuoron oopperalaulaja Helinä Siltanen

Hallintoneuvoston sihteeri

Päälakimies Anita Prusila

VARAJÄSEN

Johtaja Jorma Waldén
 Kansanedustaja Anne-Mari Virolainen
 Apulaispormestari Nasima Razmyar
 Kansanedustaja Anne Louhelainen
 Kansanedustaja Ulla Parviainen
 Kansanedustaja Katja Hänninen
 Kansanedustaja Olli-Poika Parviainen
 Kansanedustaja Anders Adlercreutz

Insinööri Fred Granberg
 Konsultti Jarno Eerola

Pääsihteeri Laura Rissanen
 Päätoimittaja Rolf Sormo

Varatuomari Alf Skogster

Optikko Seppo Piitulainen
 Yliopiston lehtori Inkeri Ruokonen

Toimitusjohtaja Pia Kalsta
 Osakas Erkki Helaniemi

Puuseppä Matti Liukkonen
 Vaatturi Leena Paavolainen
 Oopperalaulaja Juha Riihimäki

HALLITUS

Kokoonpano hallintoneuvoston varsinaisesta kokouksesta 2016 varsinaiseen kokoukseen 2019

Opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämät (5)

LT Leena Niemistö, puheenjohtaja
FM Leif Jakobsson, varapuheenjohtaja
Hallitusammattilainen Kerttu Tuomas
Talousjohtaja Pekka Pajamo
Kansanedustaja Jutta Urpilainen

Espoon kaupungin nimeämä (1)

Yrittäjä Jaana Jalonen

Helsingin kaupungin nimeämä (2)

DI Matti Hirvikallio
Johtaja Mari Puoskari

Vantaan kaupungin nimeämä (1)

Hallitusammattilainen Tapani Mäkinen

Henkilökunnan valitsevat edustajat (3, läsnäolo- ja puheoikeus, ei äänivaltaa)

Näytäntötyöntekijä Kalle Rannikko
Orkesterimuusikko Timo Pulakka
Balettianssija Jouka Valkama

Hallituksen esittelijä

Pääjohtaja Gita Kadambi

Hallituksen sihteeri

Päälakimies Anita Prusila

JOHTAJAT

Pääjohtaja Gita Kadambi
Oopperan taiteellinen johtaja Lilli Paasikivi
Baletin taiteellinen johtaja Kenneth Greve (31.7.2018 saakka), Madeleine Onne (1.8.2018 alkaen)
Tuotantojohtaja Timo Tuovila
Viestintäjohtaja Liisa Riekkö

TILINTARKASTAJAT**Opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämä (1)**

Valvontatilintarkastaja KTM Jari Härmälä (KHT)
Varatilintarkastaja KTM Heidi Vierros (KHT)

Kaupunkien nimeämä (1)

Tilintarkastaja: Espoon kaupungin nimeämä
Tilintarkastusyhteisö BDO Oy / Jarmo Lohi (KHT, JHT)
Varatilintarkastaja: Vantaan kaupungin nimeämä
Jorma Nurkkala (KHT, JHT)

